

Učiteljica ponesrečila. Dne 28. m. m. popoldne se je peljala učiteljica gdč. Otilija Cepuder iz Krke v Žalno, in sicer na vozu, ki je peljal drva. Blizu vasi Luče je gdč. Cepuder padla z voza in dobila take notranje poškodbe, da je vsled njih umrla še med potoma, ko so jo nesli v Krko. Proti vozniku Jakobu Zajcu iz Žalne se je začelo kazensko postopanje, ker je neprevidno vozil in s tem povzročil to nesrečo.

Na ženskem učiteljskišču v Gorici prične novo šolsko leto 1902/1903 — 16. septembra t. l. — Upisovanje se bode vršilo, in sicer na zavodu samo za I. tečaj 13. in 15. in na vadnicah samo za I. razred 15. istega meseca od 8—12 ure zjutraj. — Sprejemanje učencev, učenk in gojenk v višje razrede ali tečaje je radi prevelicega števila sedanje zavodne mladine nemogoče.

Šolstvo v Ljubljani v šolskem letu 1901/2. Šoloobveznih otrok v starosti od 6.—14. leta je bilo 4329 (2344 dečkov, 1985 deklic). Razen teh jih je ponavljalo 18, tako da je hodilo v mestne javne zasebne ljudske šole vseh šoloobveznih otrok skupaj 4347. V javne mestne ljudske šole je zahajalo 2919, v zasebne ljudske šole 1724; otrok, ki so hodili v višje šole, v obrtno in strokovno šolo, ali so bili vzgajani doma, je bilo 477. Radi telesne ali duševne nesposobnosti je bilo brez poduka 33 otrok. 479 šolskih otrok je bilo starih nad 14 let; 404 otroci pa so zahajali v ljubljanske šole iz okolice (iz Siške, Viča, Štepane vasi itd.)

Učitelji in delavci. Država je določila v načrtu zakona o davčnih olajšavah za delavska stanovanja v § 2, da se smatrajo delavcem vse one osebe, katerih letni dohodki ne presegajo 1200 K, če so samske, 1800 K pri družinah, obstoječih iz dveh do štirih oseb, in 2400 K pri družinah s petimi ali več osebami. Take jasne in pravične pojme imata vlada in državni zbor o delavstvu! Pri učiteljstvu pa pusti v srednjeveški temi oni nesrečni § 55., proti kateremu se učiteljstvo bori že cela desetletja, in katerega vsaka deželna ali bolje vsak deželni zbor tolmači po svoje.

Na Goriškem n. pr. je moral životariti učitelj do 1900. tudi z najštevilnejšo družino do svojega približno 35. leta s 400 gld., do 50. in več s 500 gld. in potem dalje, ako ga ni šolski prah prej zadržal in neumorno delo prej položilo v mater-zemljo, pa s 600 gld. reci 1200 K, kar znaša ravno toliko, po pravičnih vladnih pojmih nič več nič manj nego toliko kolikor mora zaslužiti vsaka oseba v svoji samski dobi, da se jo šole sme prištevati k delavskemu — in ne k inteligentnemu stanu. O ti uboga učiteljska para! Osiveti moraš v svoji mučni službi, žrtvovati moraš vse svoje telesne ter duševne moči in zdravje blaginji človeštva in šole potem se smeš prištevati k delavstvu, katero je najslabše plačano za svoje več telesno kot duševno delo! Je li to mogoče v razsvetljenem dvajsetem stoletju v moderni (sic!?) Avstriji! Petletnine so itak premalenkostne, da bi se upoštevale.

Hvala Bogu in naklonjenosti deželnih poslancev, da so se korenito zboljšale te razmere l. 1900. vsaj tu v naši goriški deželici! Chi non riderebbe! Naši deželni očeti so z zakonom 1900. določili vsakemu razredu po 200 K in učiteljski dohodki so se podvojili v kronski (mesto goldinarski) veljavi do celih 1000 K v tretjem, 1200 K v drugem in 1400 K v prvem razredu. V drugi razred pride na Goriškem približno vsak učitelj po petnajstem letu, v prvi pa po tridesetem letu svojega službovanja. In s temi kronicami naj učiteljstvo preživlja stanu primerno sebe in svoje obitelji. Gosp. poslanci! Roko na sree! Primerjajte te številke z gorejnimi delavskimi in dvignite učiteljski stan vsaj med delavski, ako vam je res pri sreči šolstvo in omika našega naroda! Trpeče učiti. vam bo hvaležno klicalo: „Hosana!“ *Ljudski učitelj.*

Koliko stane strel iz topa? Strel iz topa 350 mm stane 2600 K. Ladijevce, ki ima 15 oklepnihih ladij ter strelja eno uro, postrelja v eni uri 24 milijonov K. Koliko se uniči poleg tega, ni še vračunjeno.

Uravnava plač diurnistom. „Wiener Zeitung“ je objavila naredbo skupnega ministrstva, ki uravnava plače diurnistom. V državni službi je okoli 12700 diurnistov. Od teh jih okoli 7000 dobi gotove mesečne plače. Vlada pa pripravlja uravnava plač tudi za davčne izterjevalce, katerih je okoli 800, in za razne pomožne služabnike. Število vseh, katerim bodo v kratkem plače zboljšane, znaša nad 20000 oseb. Plače se razdele v pet vrst po krajih in službeni dobi. Plače prve vrste — službena doba 3 do 6 let — 75 do 100 K na mesec, druge vrste (6 do 10 let) 85 do 115 K, tretje vrste (10 do 15 let) 95 do 130 K, četrte vrste (15 do 20 let) 105 do 140 K, pete vrste (nad 20 let službe) 115 do 150 K. Dalje dobe pomožni služabniki dnevne po 3 K, 2 K 60 st., 2 K 40 st. in 2 K 20 st.

O vojskah v preteklem stoletju. Največ vojakov je bilo v boju pri Lipskem, ki je trajal 3 dni. Armada zvezancev je štela 91000 Avstrijcev, 12000 Rusov, 72000 Prusov, 19000 Švedov, skupaj 302.000 mož. Napoleon je imel samo 171.000 mož (22000 konjenikov) in 700 topov. — Pri Kraljevem Gradcu so imeli Nemei 220.900 mož (27178 konjikov) in 780 topov, Avstrijei 215134 mož (23822 konjikov) in 770 topov. Pri Slavkovu (Austerlitz) se je vojskovalo 310000 vojakov, pri Gravelotte 300000, pri Draždanih 1813. leta 296000 mož, pri Solferinu 1859. leta 284000, pri Budyšinu 1813. l. 259000, pri Sedanu 1870 l. 244000 mož. Največ konjenikov in topov je bilo pri Lipskem: 2000 topov in 78000 konjenikov. Najbolj krvava je bila bitva pri Wagramu, kjer je padlo 38%, pri Kraljevem Gradcu 7 1/2%, pri Wörthu 13%, pri Sedanu 12%, pri Plevni 14% cele armade.

Madeže od črnine, kako iz perila odpraviti? Maršikom znano, mnogim pa neznano sredstvo za odpravo madežev od črnega vina itd., kar se često dogodi na mizah in drugače, je, da se omenjeno mesto potrese s soljo. To je treba storiti precej, na kar sol potegne črnino na se in se madež kar nič ne pozna. **Pohorski.**

Listnica uredništva.

Ker smo izdali zaradi počitnic zadnjič in danes dvojnato številko, zato bo izšla prihodnja številka šele dne 10. kimovca.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 528.

Kranjsko.

Na ljudski šoli v Zgoranjem Tuhinju, ki se s pričetkom šolskega leta 1902/03 razširi in dvorazredno šolo, je stalno ali začasno oddati drugo učno mesto s postavnimi prejemki.

Prošnje je poslati predpisanim potom tukajšnjemu uradu do 31. avgusta 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 2. avgusta 1902.

Na štirirazredni Franc-Joževoji šoli v Črnomlju razpisano je mesto učiteljice v stalno ali začasno nameščenje, in sicer s postavno določeno plačo. Prošnje oddajati je do 25. avgusta t. l. pri e. kr. šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju dne 5. avgusta 1902.

Št. 307/III.

Štajersko.

An der zweiclassigen in der III. Ortsklasse stehenden Volksschule in St. Johann am Weinberge kommt mit Beginn des Wintersemesters 1902 eine Lehrstelle zur definitiven, provisorischen Besetzung.

Bewerber, bezw. Bewerberinnen um diese Stelle haben ihre mit dem Lehrbefähigungs- und Reifezeugnisse eventuell nur mit dem letzten und mit dem Heimatscheine versehenen Gesuche im vorgeschriebenen Wege bis 31. August 1902 beim Ortsschulrath St. Johann am Weinberge Post Wöllan einzubringen.

Bezirksschulrath Schönstein am 24. Juli 1902.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četr leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 18 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 8 K.